

Komhaj Bóh!

Cizplo 26.
1. julija

Lětnik 4.
1894.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Šmolerjez knihiczišczerńi w Budyschinje a so tam dostacž so šchwórtlětnu pschedplatu 40 np.

6. njedzela po kwi. Trojizn.

Mat. 5, 20—26. „Schtóž so na swojeho bratra hněwa bjes winy, tón je budženja hódny“, tak woła našch Knjes. Bobožny Gandrij Müller (1631—1675) je w swojich hódziwach wošchemjenja tak předomal: „Ty so hněwaš na druhého. Schto čzi pomha? Ty budžesč dwojaki mordač. Bližšeho moriš ty, šebje tež. Bližšeho moriš i wutrobu, njepopschejesč jemu žiwjenje, ale wjele sterje šmjercž a wscho njesbože. Š woczomaj hladaš hrošnje na njeho a pscheměniš woblicžo pscherziwo njemu; i jasnkom ššchidžiš jeho čzesč, kotraž je jemu tak luba kaž žiwjenje, pschejesč jemu šmjercž a šrudžiš jeho i někotrymžkuliz šlym šlowom. Šsebje šameho moriš duchownje, pschetož twój hněw dželi čze wot Boha. Bóh tón Knjes je dušam, schtož je dušča čžetu; bjes Boha je dušča morma. Šdžež hněw knještwo wošnje, tam ššhowa so Šhryštus, šlonzo prawdošče. Šhryštus je dušchow žiwjenje, bjes njeho šy ty duchownje mormy. Ty so čželnje moriš. Šak ššchepjetatej twojej ruzy a hubje w hněwje, šak pschikryje hrošna blědnosč woblicžo, šak wóhnitej štej woczy, šak jakožesč i jasnkom, šak džiwje so žyłe čželo hiba! Šo šu wschitko šnamjenja šmjercže. Ty so wěznje moriš. Šschetož hněw šluscha š šjawnym škutkam čžela, wo kotrychž šwiyaty Pawoł praji, šo čzi, kiž tajke čžinja, njepschińdu do Božeho kraleštwu. Gal, 5, 19—21. Čžesč so ty tola hněmacž? Dha hněwaj so na šwój hrěch. Čžesč šhóstacž? Dha šhóstaj so šam. Čžesč šudžicž? Dha budž fruty šudniš w swojich šamšnych njeskutkach. Šo je jenicžki dobytš hněwa, šewak wón jenož ššhodži. Šak praji hižo šary

póhan Seneka: „Šak wjele ty pschezo šamožesč, wobhoń so šam, budž najprjedy twój wobškoržet, potom twój šudniš, napošledš hagle twój šarěžniš“. Šchtož poš woczereje, to dyrbi mi hněw byč. Ša njecham jeho wote mnje pušchcizč ale bliško š šebi wjesč, niz na čžlowjekom, ale na wjelki jeho pušchcžecž. Schto ma wón i mojim bližšchim čžinicž? Ša moje šamšne ššosče dyrbi wón šlawšacž, je šušacž a šhóstacž. Ša čžu jón tak šwucizč, šo wón kaž ščžen ša mnu šhodži, šdžežkuliz šo wobrocžu.“

Luby Jesu, šbudž mje ty,
Šo bych ja ša tobu šhodžik.
Špožč, šo twój Duch šam mi byl
Čžichu myšl do dušche šlodžik.
Ščerni junu šbožni šu,
Šoni njebjo dostanu.

Jesuš a čžlowjekoj.

(Šofracžowanje.)

IX.

Ššladanje šhorych w Jesušowym dušhu a po jeho myšli.

A Jesušeje běšče jeju žel! Mat. 20, 34.

1. Štanu so dženska hišcže džiwij!

Šo je praschenje, kotrež so hušto wupraji. Šjewěra š škrotka wotmolwi: „W 19. lěštotetku kóždy mě, šo šo ženje džiwij ššake nješš.“ Ša wopak ššylich wěryžnych hušto ššychowacž: „Ach šo čžyl tola Bóh luby Knjes šwoju móž i džiwami wopofacž!“ Šoni šebi myšla, šo bychu šo njewěryžny i šhromadami wobrocžili, hdy bychu na dobo němeho rěčecž ššyšeli. — Šrusy šako wo wulkich džiwach powjedaja, wo džiwnych wuhojenjach, kotrež šu

šo s rufu, nakladowanjom a modlenjom stafe. Šim šo sašo niz jenož njewerjazy šmēja, ale tež najwjazy wjerjazyh kšesćijanow.

Alle tak jednora ta wěz tola njeje. Ša wschał w tym šam nashonjenja nimam. Alle ja šym telko šwědczenjom štróšnych ludži, kotrymž dyrbiu wěricz, šlyšchał, šo šebi njeswěrju tak š krotka wschitko wotpošafaz. Šene pak wěm: Njech šo džiwu stawaju abo niz, — nusne wone nješbu š wopošafanju ewangelija, a š wěrje tež tych, kiž šu w njewěrje, njedowjedza. Šo tym šo je naš šbóznik se šłowami a džiwami, se žiwjenjom a lubošću, se šwojim čerpenjom, wumrjeczom a horjestaczom psched šwětom wopošafanju a pschedrašnyem, dališchich džiwow trjeba njeje. Najwajnišče čašy žyrkwinskich štawišnow nam to wobšwědca. Ša pošafuju jenož w nowišchim čašy na reformaziju, na tón wulki džei horjestacza kšesćijanškich narodow; ja dopomnju na Šohna Wesleya, wumožerja jendželsteje žyrkwoje. Šo džiwach po wschědnym šrošymjenju šo tam rěczecz njemóže. Šesuš Šhryštuš bu w wutrobach š nowa narodženy psches pschipowjedany ewangelij a wón došonia to wobnowjenje.

Tak šu šo njeliczomne džiwu na duchownym poli stafe. U tak je dženska hiščeje. Šdyž je džiw, šo bjesbóžni čłowjekojo psches móž ewangelija šo wobrocza a w nowym žiwjenju šhodza; hdyž je džiw, šo šo šadwělowani psches ewangelij čziče, wješeke džeczni mēra ščinja, — potom šmy dženska hiščeje wot džiwow wobdaczi.

Tajke džiwu šu móžne napominanja ša tych, kiž šu hiščeje w njewěrje. Čzi pak, kiž šo pschedziwo wěrje wobaraja, njebychu wěrili, hdyž šo tež psched jich woczomaj džiwu štanu. Šoni bychu ša wschelakimi wukładowanjami pytali a je namakali.

Wulki, trajazy džiw pak ma wošada Šesušowa šwětej psched woczni štajecz, ja myšlu tón džiw, šo w njej lubošć bydli, kotryž šwět njesrošymi a po kotrymž šebi tola žada. Šhryštuš dyrbi šo w njewěrje wotemrětemu šwětej šjewicz psches njebješku lubošć jeho wošady.

„Ša bēch“, tak wišče duchowny Šunca dale, „psched někotrymi lētami w kupjelach Šoll, pola došojneho štareho Šhryštoša Šlumhardta. Šam šo wjele wo jeho džiwnych wuhojenjach a druhich džiwnych podawšach powjedafše, kotrež bēchu šo pjeczja pod modlazymaj rukomaj teho wobhnadženeho muža stafe. Šo šo wjazy powjedafše, hacž je šo štalo, je šo wupošafalo. Alle ja tola wschitko přecz nočzu. Šene pak wěm, šo šo njewerjazy jenož šmējachu a šo to na šwět ani šacziščeja njeczinješče.

Šot kupjelow Šoll puczowach do Šeutlinga, š lubemu „wótzei Šernarjei“. Ša jeho šławne wustawy wohladach. Šyšazy tajšich, kotrychž bēchu čłowjekojo je šwojeje šrijedžišny wustorcžili a ša njekšmanych na štronu šunyli, šo tam w štrowym kšesćijanškim pomětrje woczahnychu a šwoje wužitne džēlo doštach. Šustaw hluboki šacziščež na mnje čzinješče. U niz na mnje šameho. Šē, šamo wuprajeni šwětni ludžo šo wušmēšenja wostajichu. Džiwajo šo prašachu: „Š wotkal ma tón muž tutu džiwnu móž nješebicžneje, šamosapřewazeje, wschitke čzejkoty pschewinjazeje lubošće?“

Šdyž kšesćijan něšaf se šwojim žiwjenjom tajke šwjate džiwanje wubudži, je wón š tym wjele došonia. Šošafanje na Šhryštuša potom hanjenja njenamaka.

To džiwanje móže šo na wschelake wašchne wubudžicz. Šy pak čzemy nětko wo polu škutkowanja rěczecz, na kotrež móže šoždy štipicz, mjenujzy: „Šo hładanju šhornych w Šhryštušowym duchu a po jeho myšli.“

(Šofracžowanje.)

Myšle se šwjateho pišma.

1. Šark. 5, 21—43.

Šy mamy Šnješa, Šnješa, kiž wot šmjercze wumóže.

Šu widžišč, šhto šylna wēra šebi šwēri a došudze. — Šudž šhrobly w šwojej wěrje do Šesom Šhryšta; wēr jemu wschitko. Šyrnjež by něšafke čerpenje hižo došho mēl, šyrnjež by šwoje žyle šomoženje a wuhojenje wot twojeje šhorošće dał a tola by š tobu niz lepje, ale hubješiščo bylo, — šyrnjež čłowjekojo wjazy pomhacz njemóšli, — wēr šhroble: Šesuš móže mi pomhacz. Šjedaj šo wot njeho přecz čziščežecz, ale doški šo jeho! — Šēr jeno, šo wón wschitko, šhtož w šwojim šlowje rēczi, š tebi praji, šo čze tebi š tym pomhacz. — Šdyž wotšhorišč, wēr, šo je wón tebe wuštrowik, šo je wot njeho móž wukhadžala, kiž nowa psches tebe dže. U hdyž šhoru wostanješč? — U šaf hušto je wón tebi

hižo pomhacz. Š tym praščenjom: „Šhto je šo mje doški?“ wón na tebe hłada a čzaka, hacž tež pschindžesch a psched nim dele panješč a jemu wschitku prawdu powjedafč, — wschitku prawdu, šyrnjež by čze hašba byčž dyrbjało. Šomyšl šebi jdnkrócž, šaf hušto je wón tebi hižo pomhacz, bjes teho, šo šy jemu šłowczka prajiš, — šello je tebi šlubik, bjes teho, šo šy jeho prošyš. U wón njedyrbjał tebi na twoju proštwu pomhacz, tež hdyž tež šhoru wostanješč?

Šwoje džeczjo je šhore, na šmjercž šhore. Šuž dži š Šairušom š Šesušej. Šón je najšepscha wušhowanka ša šyštnu štaršchisku wutrobu. Šy šy hižo hušto a wjele wo Šesušu šlyšchał a šnano hiščeje ženje š njemu pschiščoł nješy. Alle nětko je twoje džeczjo šhore, a šmjercž šłapa wo twoje šurje. Nětko pytašč twojeho Šnješa, kiž wot šmjercze wumóže. Šuž dži š Šesušej, a prošč jeho, šo by š tobu ščoł. Šón je twój Šnješ, twój šłear. Šłaj, wón je pola tebe. U hdyž šo šda, šaf by nufa hiščeje pschibjerała, šaf by wón š pomozu šo dlējiš, — njeboj šo, jeno wēr!

Šeno wopomni, šo dyrbi tón Šnješ w twojim domje byčž. Šy dyrbišč jemu došolicz, šo wón wschitkich duchow njewery a małowery, wschitke myšle šadwělowanja a šhabłazeje nadžije won wuczēri. Šy jich džeržišč, šaf došho šwój šrēch twjerdže džeržišč a jemu šon njewostajišč. Šostajiščli jemu, potom móžesch wēricz, šo twoje džeczjo, hdyž w wērje do teho šbóžnika wumrje, jeno špi, potom štrošchnje wschitko do Šnješoweje ruki poruczíšč, kiž šam wē, šhto je ša twoje džeczjo a ša tebe najšepsche.

Šbóžny je tón muž, kiž špytowanje šnješe a w špytowanju šwoju wēru wopošafa. Šy mamy Šoha, kotryž pomha, a Šnješa, Šnješa, kiž wot šmjercze wumóže.

2. Šark. 6, 17—28.

+ Šrēcha móž.

Šan kšeczenik bēšče mandželštwošlamazemu Šerodaškej a Šerodiadže wēnošć prajiš, jimaj jeju šrēch porošowal. Šo dyrbješče se žiwjenjom šapłaczicz. Š teho widžišč, šafu móž ma šrēch, hdyž šo njecha wutroba šrēcha dla šhostacz dacž. Šidjenje, kotrež mēješče Šerodiada pschedziwo Šanej w wutrobje, ju a jēneho muža a jejnu džewku mordarjow ščini. Šone je šłomjo, kotrež móže žyleho čłowjeka ššafycz, hdyž šo š čašom njewuhafnje a š wutrobny njewutorhne. — Šy wērš njeby, š čzemu šy šhmanu, hdyž šrēch w šwojej wutrobje ruma wostajišč, — a šaf móže šrēch, šohšomšhlenje, šte šłowo, kotrež tebi wujēdže, tebe š pschezo čzejšchim šrēcham nušowacz. U runjež mordar nješy, tola bjes mēra wokoło budžišč šaf Šain. Šwoje šte šwědomnje šoni čze wo dnjo a w nožy a tebi šrēch šaf tajki žalošny pošafuje, šo wjazy nješamóžesch do teho šbóžnika wēricz. Šuž hładaš šwoju dušchu!

(Šofracžowanje.)

Šo šhnošhčenju.

Šjedalošo Mainawa bydleshtaj dwaj najēšaf. Šón na prawizu bē dželawy muž, štawafše rano šafē a lēšafše šo wječor pošdže. Šsušod na lēwzy pak da wscho š šebi pschincz a čzinješče šebi radny došry džei; a došelž pschi prošnošhodženju tak dalošo nješchindže šaf drugi se šwojej dželawošću, bē wón pošny šawišče pschedziwo njemu a šapoczja bōrny tu, bōrny tamnu šwadu š nim. Šafšo bē w čašy šhnowych žnjow hubjene wjedro. Šeschčowafše šo džei wote dnja a trawa roščješče móžnje myšoko; ale wona njemóžesch šo šyž a bē tola najwjetšči čaš. Ššōncžnje šo wēr wječor wobroczi, a šhtož šo na wjedro wuštesješče, móžesch rjany džei wotčafnyč. Šaješš na lēwizy bē jo hnydom pošaf a najmafše na mēščje ludži, šo bychu druge ranje na jeho šuku pschiščli a šłubi jim došru midu. Šrubi njebē ničjo wo wjedrje pytnyš; pschetož wón šedžješče w šorcžnje a pijesch a šaf wón w nožy došoj džješče, nješłada tež na nješšja; šafle rano wón šhoni šo šo desčcz wjazy nješdže. „Šženš wschaf by šo se šncženjom čzinišo, pschi šebi myšlesče, hdy bych jeno ludži mēl!“ U bjes tym šo šaf myšlesče, pschindžechu dželaczerjo, kotrychž bē jeho šušod najaf, se šwojimi šerpami na ramjenjach a špewachu šwój ranšchi šhērlušč. Šuž wošafše jich najēšaf a šo prašješče: „Šdže da?“ „Ša šłoštrisku šuku“, wotmolwichu, „š knješej Šandrijei.“ Šafšo tón to šlyšješče, šebi hnydom myšlesče: „Šandrijei čzu ja šłubu čzinič, šo wón dyrbi na mnje špomnicž!“ U potom džješče wotšje: „Šy ludžo, pola mnje je tež džēlo; šhtož šušod dawa, to tež dawam a 40 nowych psches to. Šje-

wopomnicze to dołho a pójczy kóbu!" Žako ludžo to škychachu, šebi myšlachu: „To nješlinczi šle. Džěto je jenajše, pjenyjy pať šu šěpsche“, a buchu š nim psches jene; jenož jena wudowa džěšche: „Šym šhuba žona a nimam ničžo danicz a 40 nowych wjazy abo mjenje, wuczini mi wjele. Šym pať w škuli wukla: „Wěrna huba wobšteji wěznje a prawy ma jo šěpje, bježli njeprawy. Njeje pať prawe, něšcto šlubicz a šlubjene njecžinicž.“ A wona džěšche šama na prawizu, bjes tym šo čzi drusy na luvizu džěchu a pschindže na škščitřiku šuku, hđžež bē najent Handrij se šwojijmaj wobemaj wotrocžtomaj na džěle. Žako tón šo něť džiwušche, šo wona wot tyč škěšč najatyč šama pschindže, powjeda wona jemu wšcho, kaž bē šo podašo a najent rjeňny: „Wascha škčoda njedyrbi bycz.“ Duž džěchu rucže na džěto a žona dołonja wjazy hacž tšj druge; pschetož wona bē šylna na čžele a nješpróžnima a myšlesche, kaž předar Salomo praji: „Ščtož džěla, temu je španje škóđte a wón šapomni šwoje starošče pod džětom.“ Widžiwšchi něť najent jeje džělawošč myšlesche: „Rhubej wudowje čžzu ja džens wješele čžinicž, kaž dołho njeje žoneho mēla a šukodej tež njedyrbi šo radžicz, ščtož je mi džens šlubu čžinik. Tak možu dwe mušchi š jenyj rason šabicž.“ Wjeczor dasche jej wón šwětky džěščacžhriwnať a džěšche: „To je ša to, šo šy šwoje šłowo šprawnje džeržala. Dži něť a powjedaj tym druhim.“ — To by něť žona tež nješasana čžinila š lutyj wješelom a tať šhwatašče rucže š tym druhim na Šakubowu šuku a pokasa jim, ščtož bē došala. Duž džěchu čzi bjes kóbu: „Njeje nam tež šlubjene tať wjele, kaž knjes Handrij, šukod da a hiščežje 40 np. wjazy?“ Duž podachu šo wšchitzy š najentej a žadachu šebi dopjeljenje šlubjenja. Tón pať šo jim šmješche a džěšche: „Wy šcže šnano wrótni? Wy doštanječe šwoju hewášču wščědnu mšdu a 40 np. psches nju. Njeje to došcz?“ — „Ně, wotmolwichu džěščacžerjo; „pschetož wy šcže džens rano hinať prajili.“ — Žako tón něť wo taťkej mšdže ničžo wjedžecz nječášche a pschi šwadženju hiščežje hrošnje šwarješche, pschindže wěz psched šud a šud šudžesche pscheczimo najentej. Tak dyrbješche tón kóždemu džěščacžerjej šłoty džěščacžhriwnať dačž a póbła teho hiščežje 40 np., a wón póbna něť pošdže, šo, ščtož druhemu jamu ryje, šam do njeje panje.

Bo Šakubu.

Š historie šwjateho pišma.

Žako bu škěšczijanška žyrkej šaložena, bēsčtej hebrejška a grichiška rēcž jenicžy biblišej rēcži. Něť je jich 386. Wjes tym, šo bu biblija wot lēta 30 po Šhryštufu hacž š čžakšu reformazije jeno do 23 nowych rēcžow, a wot reformazije hacž š lētu 1804 do 34 dalschich rēcžow pschetožena, je šo wot lēta 1804 krašne a možne pschemējenje štašo. Š tym 57 psčeložkam, š kotryčž bu jenož 19 čžiščezanyč, pschindže wot 1804—90 355 nowych psčeložtom. Něť ma Šuropa bibliju w 80 rēcžach, Afrika w 75, Ašija w 146, Awstralija w 42, Amerika w 43. Š tyč 386 rēcžow je 120, kotrež hacž doťal hiščežje žanyč pišmow a knihow njemējachu. Biblija je jim pišmiki a pišmo, knihi a knihownje pschijješla. Něť moža wot tyč 1440 milijonow čžłowjekow na žykej šemi wokoło 1000 milijonow Bože šłowo w šwojej rēcži žyke abo w wjetščich džělach čžitacz. Wščěch rēcžow je pjeczja 3000 na šemi.

Źthiopiszny špěwarjo.

Něťši wokoło čžahazy šhumščtarjo š počžornojtym woblicžami a w zušej draščje mjenowachu šo „žthiopiszny špěwarjo“. Woni bēchu do mateho mēsta pschischli, hđžež jich špěwanje po hašach wjele pschipošlucharjow šhromadži. Woni bēchu runje taťke pschedštajenje na torhosčezu šłoncžili a jedyn š nich, wulki, rjany mlody muž, kotrehož woblicžo šo š jeho něčžišchemu škutkowanjju hđžicz nochžyše, bēsche šo wot towarštwa wotdžělif a šhodžesche š talerjom dary šhromadžecz. Šnichupž kiz bēsche pschi durjach štejo pschihadowať, knihi wša a praji š pjenjety šberarjej: „Tu šu hriwna a tele knihi, jeli šo šcže hotowy jenu štronu psched wašchimi towarščemi a wšchitšimi pschitonnymi wučžitacz.“

„To je lohke a jednore“, šo šmējo tamny wotmolwi. „Rědžbučje! Wšchedštajenje šo šapoczije!“ Wón knihi wša a čžitacše na štronje, kiz bēsche šo jemu pokasať: „Šesuf powjedacše: Jedyn čžłowjek mješche dweju šynow. A tón mlóđšči bjes nimaj džěšche š nanaj: Mano, daj mi, ščtož wot teho šubla na mnje pschindže. A wón roždželi jimaj tu žiwnošcz.“

W džiwnyj podawku a w hłóšju špěwarja, š kotrehož bēsche

šo žortowazy šyn šhubil, ležesche něšcto, ščtož wšchitšich we hšubokim mjelčenzju šdžerzi. Tamny dale čžitacše: „A po někotryč dnjach šebra tón mlóđšči šyn wšchitko, čžehnjěšche daloťo přecz, a tam wón šwoje šubto pscheczini.“

„To je runje kaž ty, Šakubje“, jemu jedyn š jeho towarščow do wucha ščepťacše, to je runje tať, kaž šy mi ty wo šebi a wo šwojim nanu powjedat.“

Čžitar dale čžitacše: „Žako wón pať wšchitko to šwoje bēsche pschecziniť, bē wulka drohota po tym šamym žylym kraju, a wón pocža tradacz.“

„To je šašo kaž pola tebe“, tón šamy hłóš praji, „čžitaj dale.“

„Tebo dla džěšche wón a pschitaji šo š jenemu mješczanej teho šameho kraja; tón póbła jeho na šwoje polo, šo by šwinje pašl. A wón požadacše šwoj brjuch napjelnicž se škóžijnami, kotrež šwinje žerjechu, a ničto jemu je njedawacše.“

„To je runje kaž šo nam wšchitšim džě“, šašo tón šamy praji, „my šmy wšchitzy prošerjo, runjež móhli wjele šbožownišchi bycz, hacž šmy. Čžitaj dale, šo šhonimy, ščto šo šta.“

Mlody muž čžitacše, hacž runje jeho hłóš ščepotacše: „Duž džěšche wón do šo a džěšche: Kaf wjele džěščacžerjow ma mój nan, kotšiz maja hšleba doščž jěščž a ja hłódu mru. Ša čžzu postanyčž a š šwojemu nanaj hičž a jemu rjež: Ša šym šhrěščiť w njejbu a psched tobu!“ (Šut. 15, 11—18).

Žako bēsche hacž š tym šłowam pschichoť, šyli jeho hłóš poddušyču. Nimalo wšchitzy wokoło štežyž bēchu hnuczi. Wón pať šebi na šwojeho nana myšlesche a na šwoju macž, kotrejuž bēsche wopušcziz, na tu lubošcz, kotruž by mēť, hdy by hiščežje w šarschisim domje byť. Wón to se šwojim něčžišchim hubjenštom, se šwojimi bjesbóžnyimi towarščemi, se šwojimi hřechami, se šwojim njeczistym žiwjenjom pschirunacše. — To šczenje jemu š jenyj dobom jeho hubjenstwo a pucz, kať š njeho wuńdže, pokasa. To bēsche ša njeho roššudžaza hđžina. Čžitanje bēsche pschetorhjenje. Mlody muž bēsche š knihišupzej ščoť a šo š nim rošřeczowacše a jeho prošesche, šo by jeho štarščim šjewiť, ščtož bēsche šo tu podašo. Tón bēsche š temu rad hotowy.

Dołho njetraješche a wotmolwienie dóndže; ša někotre dny šo tón lubowany, ale tola dołho šhubjeny šyn domoj wróczzi. Wón móješche šo tam pschekwědžicz, šo jeho nan jeho hiščežje lubowacše, haj, šo bēsche jeho pschezo lubowať, šamo w tym čžakšu, hđžež bēsche taťkeje lubošče najmjenje hđdny byť. Šdyž šebi na tu nutryj pschihilnošcz pomyšli, kiz bēsche ša nim šhodžika psche wšchitke jeho šakudzenja, bu š temu dowjedženy, šebi tež na njestóncžnu lubošcz Božu myšlicž. Wón póbna, šo je, hdyž jeho nan jeho pschi wščem jeho šakudženju lubowacše a pschirwa, tež wot naščeho Wótža, kiz je w njejješach, lubowany a šo wón jeho won njestorečzi. A to bēsche junu šbožne nashonjenje.

š.

Wšchelate š bliska a š daloťa.

W Šreiburgu w Šchlesyškej je šo 11. a 12. junija lētna šhromadžina Šchlesyškeho Gustav-Wdolššteho towarštwa wotmēla. Wulke bē šhromadne džělbracze. Žyke mēšto bē najkrašnišcho wupyščene. Superintendent Ueberschaer š Delsa je šwjedženške předowanje džeržat. 87 pobocznyč towarštom bē šastupjerjom póbšalo. Wulki dar lubošče — 4078 hriwnow — došta šhuba wošada Mittelwalde; dwe pschi wothłošowanju pschewinjenej wošadže — Liebenthal a Šetersgráž došťacšej kóžda 1240 hriwnow.

5., 6., 7., 14. njedželu po šwjatej Trojizy maja šo w pruškich žyrťowajach šchlesyškej žyrťwje koleťy ša šchlesyške diačonišyške domy, kaž hžjo njedželu Cantate ša diačonišyški dom Bethaniju, šhromadžicz. Šsu to diačonišyške domy w Šrankenšteinje, Šreuzbergu, Šehmgrubenje a w Šraščnyžach. Š wulkim žohnowanjom džělaju wšchitke tele domy w naščich wošadach. Wjele štom šotrow maja wone w šlužbje hojěrnjom, w maľobžeczanyč školach a w šlužbje gmjenow. Ničžo njemóže šo wutrobnišcho a naležnišcho poruczecz hacž tole nusne a žohnowanjabohate džěto w naščich gmejnach. Šo by kóždy kemsčer ša tele domy šwoju ščerpátku rad lubje dat!

Šrudna powjěščž je šmjercž lubeho wjele šašlužneho mišionškeho direktora dr. Wangemanna w Šarlinje, kiz je wěščje možny štož mišionškeho šutka byť. Wón čžyšche drje 1. oktobra t. l. dla wšboťeje staroby šwoje wobčežne šastojništwo šłozicz. Něť je jeho šmjercž pschekhwatať. Wóh tón Šnjes šaplacz jemu wšču šwěnošcz w šwojej šlužbje.

W Šreuzburgškej diwěšy wotdžerzi něťšo šašo generalny šuperintendent dr. Erdmann wulku žyrťwini wšitaziju. 18 wošadow

dyrbi so visitatorowacz a 23 zyrkujach so predowacz a wschudjom niz jeno nemski, ale tez polski. Wobdzijwanja hodne je tole wulke dzelo sa tak stareho knjesa, kaz je generalny superintendent dr. Erdmann.

Sozialni demokraczi so saho s wulkej mozu prazuja, burom a wjesnych ljudi naschczuwacz. Dotelz pat su shonili, so febi zadyn bur swoju kschesczijansku weru rubicz njeda, chzedza woni na wfach tez kschesczijenjo bycz. Duž pišaju tak: „Wjesnym dzelaczerjam dyrbi pokasane bycz, so su sozialdemokratojo wjele lepschi kschesczijenjo hacz czi, kiž drje wjele wo werje recza, ale so jeno wot hamolubosce wozdizic dadza.“ Kak pat so buram jich pshedewjacze lubi: „My budzemy pschezo a wschudjom sa tym stejecz, so male safluzby borsy konz wošmu. Duž wojujmy niz jenož pscheczimo knjezim dworam, ale tez pscheczimo najmješchej burowej khezji. —

W Parisu je so žalošny njeskutk stat. Prezident franzowskeje republiki Carnot bu w mordarškim nadpadze wot jeneho cžlowjeka n: šmjercz franjenu a borsy na to wumrje.

Stat je spewanje japoschtolškeho werywusnacza twjerdeho hrěšduka smjechzilo.

Hizo netoty je sam na febi abo na druhich nashonik, so w nutrym spewanju stareho, ale tola wecznje noweho japoschtolškeho werywusnacza šhlna moz Boža lezi, so wone n. psch. pschi czežkich spytowanjach, hdyž chzychu so žožny nimale psches hłowu sběhacz a noha nihdže wjazy wěsteho podložka njenamaka, hdyž wschitko khablasche, wutrobje na dobo saho mer a wěstocz a radosczuwe domerjenje k Bohu w Khrystuštu poda. My mozemy nasche werywusnacze do tych hroneczkow (schpruchow) liczicz, wo kntrychž njebozcziczki pobožny Stilling, jako na šmjertnym ložu ležesche, hišczje k šwojim dzowkam a dzeczidžeczom praji: „Nawukicze jo šwěru, wy budzeczje jo husto trjebacz!“

So može so werywusnacze tez napscheczimo njewerje jako wulka moz wopokasacz, wo tym je w lecze 1822 semrjetny garnisoniški predar Moser w Stuttgarce jako duchowpastyr nashonjenje cžiniš. Wón bu juntrocz i thoremu ložu wyschka žadany, kiž bēšche so w šwojim žiwjenju malo wo Boha a wecznošč starak. Kaz bēšche Moserowe waschnje, wón thoreho s thutny mi šlowami k pokucze a k werje do teho Knjesa Jesuša napominasche. Wón pschi tym thorym wotewrjene durje njenamaka a škoncznje bu se šlowom wotpokasany, so duchowni šami wjazy to njewerja, schtož druhim preduja. Duž Moser thoreho dale njenapominasche, ale wotomik mjelczesche a potom se šhlnym hlošom ruzy posbēhnywšchi praji: „Kaz wernje je Bōh tōn Knjes živy: Ja wěrju do Boha Wōtza, wschekomōžneho stworiczela njebjekow a semje a do Jesom Khrysta, jeho jenicžkeho narodženeho šyna, nascheho Knjesa, kiž je so podjal wot šwjateho Duchu, narodžik so wot knježny Marje“ atd., s krotka, wón žyke stare werywusnacze s tak hnujazej šhutnošču a cžoplej nutrošču wuspěwa, so dyrbjesche šamo cžlowjek se šymnej wutrobu pošnacž: Schtož tōn muž reczi, to je jeho werne, polne pschewēdczenje. Tež na stareho wyschka to wulki šaczisčez cžinjesche. Wón bu smjechzeny, so netko šwěru na Moserowe napominanje kēžbowasche. Borsy po tym wumrje wón s wješekej wěru do hnadny teho, kiž naš njeje postajik k hnewej, ale so bychmy šbožnošč mēli psches nascheho Knjesa Jesom Khrysta.

Šdnyž ja jeno tebe mam.

Sahrodnik w nožy wotuczi a hnydom so jeho myšl do njeměra staji. Jemu bēšche, kaz by jeho ta myšl se španja wubudžila. Wolenje jemu psches dušchu dzēsche. Wón šam pschi febi praji:

Tōn je dale do predka pschischol hacz ja. Pola njeho jara derje dže. Psched nēhdže pjatnacze lētami wón jako šubjazy lētar šapoczja. Wón je šbože mēl. Dženša wón šam praji, so starosče wo šafluzbu wjazy nima. Sa šajki krotki cžak telko pienjes šafluzi, kak šym jemu wēžera sa mnje a moje dzēczi placžik. Kak lōhko je to šafluzene, hdyž jeho dzēto s mojej prōžu pschirunam. Sa do jeho knihow pohladach, hdyž hladasche, schtož bēch jemu winojty. Šajke licžby tam cžitach! Šelko šamoženja je febi tōn muž nahromadžik! To so hubjenu cžuju, kaz bych šwoje žiwjenje tak rjež šmylik. Šaj, mi so w wutrobje pali nēšcho kaz bolostne cžuczje wo šhubjene žiwjenje a kaz žabanje po šbožu,

šotre muž cžetnycz dach a šotrež mi netko ženje wjazy blisko njepšchindže.

„Je dha pat to najwajnišche?“ sa šhwilku myšlesche. „Schto pomha cžlowjesej, hdy by wón runje žyky šwēt dobyk a pat na šwojej dušchi šchodowak?“

Wón so nastroži, šwētlo jeho dušche s teho šlowa šesthadža, šotrež jeho trošchtowasche. Wón dale myšlesche: „Schto praji to šlowo?“

A jemu bē, kaz by teho Knjesa s daloka stejo widžak, woczji šrudnje na njeho wobroczenej a kaz by wón prajik: „Je tebi mje hašba? Je tebi žel, so bu ty mōj? Chzesch ty tež prjecz hicz? Schto dha mēsach ja na šwēcze, runjež bēchu njebjeka moje?“

Duž Jesušowy mer do mužoweje wutroby pschindže, so praji: „O Knježe, wo nicžo njecham tebe kōždy džen nutrišcho prošycz, hacz wo žiwu wěru do tebe a wo horžu luboscz k tebi!“

Njehašbuj so, wo wodacze prošycz.

Hendrich IV., franzowski kral, kiž bē wot lēta 1589 do 1610 s kralom a bu 14. meje 1616 wot wuczerja Šavajllaka s kōnzowany, bēšche juntrocz šafluzbneho generala se Šchomberg w pschewwatanju cžežto šranik.

Nētotre dny po tym mēsesche so bitwa pola Sory (1590); kral, kiž bēšche njeprawdu pošnak, njemōžesche so prjedy šmēromacz, doniž šranjeneho k febi njekasa a jeho wutrobnje wo wodacze njepošchesche.

W pschitomnošči najwōšebnišchich generalow k njemu nēhdže tak reczesche:

„Mōj luby knježe se Šchomberg; mi je wutrobnje žel, so šym waš bjes winy šranik. Tōn džen je šnano pošledni mojeho žiwjenja a ja njecham na žane waschnje šranjenu cžescz šlawneho muža so mnu do rowa wfacz.“

Ja waš s tutym wutrobnje wo wodacze prošchu.

Pōjczje ke mni, wōštaicze mi pscheczal a njepominajczje dlēje na šranjenje.“

Šranjenu general w přenim wotomiknjenju žyke šatorhjeny štejesche. Šajke šamopšchewinjenje wot krala woczakowak njebēšche.

Se šhšojtymaj woczomaj kralomu ruku šapšchimny:

„O Sire! Schto wy cžinicžel!“

Šaj, wěru je, wy šcže wōndano moju wutrobu a moju cžescz najšklubje šranik, pschetož nicžo bolostnišche njeje, hacz wot lubowaneho krala pschepōšnaty bycz.

„Psches waschu dženšnišchu mišoscz pat je mi dženšnišchi džen pošledni; pschetož ja wot netka wjetscheje radosče nješnaju, hacz w šluzbje šajkeho šprawneho wjercha šwoje žiwjenje wopromacz.“

B.

Wschelake k rošpominanju.

Schtož nowe žiwjenje šapoczina, lōhko radosče šhubi a wustanje. Wón dyrbjak rošpomnicž, so je wot najnjemēnišchi, hdyž so jemu přeni krocž špschah šcžehnje a so so wot wohnja po šapalenju najwjazy šura šbēha.

* * *

Klucz šeršawja, kiž so w šanku porēdko wobwjertnje. Ša- njerodjenje modlitwy cžini modliwu cžežke dzēto, runjež dyrbi nam lube prawo a radoscz bycz.

Lubi Šserbja a Šserbowki! škladujczje darw ša Šserbški Macžicžny Dom a jeho thofejownju!

„Šomhaj Bōh“ je wot netka niz jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wfchēch pschewawarujach „Šserb. Nowin“ na wfach a w Budyšchinje dostacz. Na šchtwōrcž lēta placžik wón 40 np., jenotliwe cžizla so po 4 np. pschewawaju.